

آموزش عکاسی

گفتنی است که مال ب دریا بودیم؛ جایی که آلاچیق‌های فراوان داشت. به هر ترتیب، دانش‌آموزانی را که خود من سرپرست‌شان بودم به زیر آلاچیق هدایت کردم و از آن‌ها خواستم کتاب دینی را باز کنند و به درس مورد علاقه خود توجه داشته باشند. آن وقت از آن‌ها خواستم که موارد تیمم را نام برده و چگونگی انجام آن را بیان کنند.

یکی از دانش‌آموزان گفت: عدم دسترسی به آب یکی از عوامل استفاده از تیمم است. و بعد هر یک از دانش‌آموزان دلایل دیگری را مطرح کردند. البته عوامل دیگری هم وجود دارد که می‌توان به جای وضو تیمم کرد: تهیه آب به قدر وضو نباشد؛ از استعمال آب بر جان خود بترسد، یا بترسد به واسطه استعمال آن مرض یا عیبی در او پیدا شود، یا مرض طولانی و شدید شود و یا به سختی معالجه شود؛ دسترسی نداشتن به آب به واسطه پیری یا ترس از دزد و جانور و مانند این‌ها؛ هرگاه بترسد که اگر آب را به مصرف وضو برساند خود او یا همسر و اولاد او، یا دوستش و کسانی که به او مربوطند از تشنگی بمیرند یا مریض شوند یا به قدری تشنه شوند که تحمل آن با مشقت همراه باشد؛ کسی که بدن و لباس او آلوده است و آب کمی دارد که اگر با آن وضو بگیرد، برای آب کشیدن بدن یا لباس او چیزی باقی نمی‌ماند، باید بدن یا لباس را آب بکشد و با تیمم نماز بخواند؛ وقت کافی برای وضو نباشد.

آن‌گاه از دانش‌آموزان خواستم قبل از نماز پاسخ مرا بدهند که تیمم بر چه چیزهایی صحیح است؟ وقت نماز شد و دانش‌آموزان هم همگی برای وضو پراکنده شدند.

آموزش یادگیری مؤثر و کارآمد در محیطی حاصل می‌شود که نوعی مشارکت فعال بین مربی و مترجمان ایجاد شده باشد. امروزه مدرسه تنها یک مکان آموزشی نیست و در اغلب کشورها، به نقش محیط و جامعه در آموزش توجه خاصی می‌شود. در روزگار ما مدرسه به فراگیران می‌آموزد که چگونه یاد بگیرند، حقایق را کشف کنند، مشکلات خود را برطرف سازند و به کارهای تحقیقی بپردازند. در نتیجه انتظار می‌رود دانش‌آموزان ضمن بهره‌گیری از آموخته‌ها بخش اعظم خاطرات و تجارب و اطلاعات خود را از محیط‌های دیگر به دست بیاورند.

در یکی از روزهای تدریس من، مدیر مدرسه به کلاس وارد شد و به دانش‌آموزان گفت که قرار است شما را به یک گردش علمی ببریم. دانش‌آموزان از شنیدن کلمه «گردش» خوشحال اما از شنیدن کلمه «علمی» دچار بهت و سرگشتگی شدند. خلاصه همین که مدیر از کلاس خارج شد، بین دانش‌آموزان همه‌های در گرفت و من هم از فرصت استفاده کرده و به آن‌ها گفتم که گردش علمی یا فعالیت تجربی خارج از کلاس، کاری است که بیرون از کلاس، آزمایشگاه یا کتاب‌خانه صورت می‌گیرد و شامل مطالعات مستقیم و دست اول درباره یک مسئله، جمع‌آوری اطلاعات از طریق مشاهده، پرسش‌نامه، مصاحبه، اندازه‌گیری، نمونه‌برداری و سایر فنون تحقیقی می‌شود تا از این طریق در مورد اعتبار فرضیه‌ها، تشخیص تغییرات یا درستی و صحت شرایط و موقعیت‌ها اطمینان حاصل شود.

اما هنوز چند دقیقه‌ای نگذشته بود که دیدم، برگشتند و گفتند خانم آب دریا شور است و نمی‌توانیم وضو بگیریم. آب قمقمه‌هایمان هم تمام شده و مدیر مدرسه هم می‌گوید آب به اندازه نوشیدن آورده‌ام و سرویس‌های بهداشتی هم آب ندارند. حالا چه کار کنیم؟

در این هنگام یکی از دانش‌آموزان گفت: می‌توان بر سنگ، ریگ، کلوخ، گردوغبار، گل خشک و مانند آن‌ها تیمم کرد. اما من گفتم: البته طبق فتوای همه مراجع وضو گرفتن با آب دریا صحیح است و هیچ موردی ندارد مگر در مواردی که پوست بدن به آب شور دریا حساس باشد و یا زخمی در اعضای وضو باشد که وضو گرفتن با آب شور دریا برایش مشکل ایجاد کند. ولی چه کسی می‌تواند به من بگوید که آب دریا حکم چه آبی را دارد؟ قلیل، جاری یا کر؟

○ آب جاری: به آبی که از زمین بجوشد و جریان داشته باشد «آب جاری» گفته می‌شود؛ مانند آب چشمه، قنات، رودخانه و چاه عمیق. آب باران به هنگام بارش و آب چاه نیز حکم آب جاری را دارند.

○ آب کر: آب را که در صورتی که حجم آن به مقدار $377/419$ کیلوگرم باشد، آب کر نامیده می‌شود. هم‌چنین اگر حجم آب را که به مقدار ظرفی باشد که هر یک از طول و عرض و عمق سه وجب و نیم باشد.

○ آب قلیل: آبی است که از زمین نجوشد و از کر کمتر باشد. مانند: آب کوزه و لیوان.

بعد از صرف ناهار در هوای باز و مطلوب لب دریا و کمی استراحت، بچه‌ها را حضور و غیاب کردیم و سوار اتوبوس شدیم. در زمان بازگشت به مدرسه، در اتوبوس دانش‌آموزان به دنبال پاسخ به سؤال بودند.

یکی از روش‌های مؤثر در به کارگیری آموخته‌های مدرسه‌ای و کاربست آن‌ها در محیط، رفتن به اردوهای آموزشی است. زیرا مکان و موقعیت اردو، تجلی‌گاه اهداف پرورشی در تعلیم و تربیت محسوب می‌شود و در آن جاست که می‌توان به معنای واقعی عملکرد مدارس را سنجید و دانش‌آموزان را برای زندگی آماده کرد. زیرا به این ترتیب دو هدف مهم در نظر گرفته می‌شود: جمع‌آوری اطلاعات، مشاهده محیط و کشف پدیده‌های علمی؛ کسب تجربه

دست اول برای به کارگیری مفاهیم نظری آموخته شده در کلاس‌ها.

امروزه، یکی از سیاست‌های نظام‌های آموزشی در کشورهای توسعه‌یافته، اعتباربخشی به دانش‌ها و مهارت‌های فراگیرندگان است که از طریق درگیر کردن آنان با واقعیت‌های زندگی صورت می‌گیرد. در اردوهای آموزشی، فراگیرندگان با زندگی واقعی روبه‌رو می‌شوند.